

LA MOBILITAT DEL PROFESSORAT

A punt de començar la implantació generalitzada del primer curs de l'etapa d'ensenyament secundari obligatori (ESO), es detecta una inquietud entre els docents a l'entorn de conceptes molt concrets: adscripció, promoció, readscripció, habilitació i formació. I és comprensible, ja que, si bé l'ensenyament primari s'ha implantat amb normalitat, no hi ha dubte que l'etapa més innovadora és l'ESO, sense oblidar la Formació Professional específica, i ja se sap que els canvis impliquen generalment preocupació, expectativa i una certa intranquil·litat entre els afectats.

La LOGSE, en la seva disposició addicional setzena, estableix que les Administracions Educatives facilitaran la mobilitat entre els cossos docents, tant pel que fa a cossos del mateix grup i nivell com entre cossos de diferents grups i nivells. La mateixa llei, i centrant-nos en l'ESO, en la seva disposició transitòria quarta, estableix, d'una banda, que els professors d'EGB que passin al primer cicle d'ESO hi podran romandre indefinidament i, d'altra banda, ofereix vacants d'aquest primer cicle, durant els primers 10 anys, als funcionaris del cos de mestres amb els requisits d'especialització que s'estableixin.

Atès que la implantació del nou sistema educatiu es fa de forma progressiva, durant un període de transició, coexistiran nivells dels antics plans d'estudi i dels nous, amb la qual cosa les adaptacions de plantilles s'hauran de fer de forma equilibrada i progressiva, sense perdre de vista l'horitzó 2000 que ens determina les necessitats que es preveuen una vegada implantat el nou sistema educatiu, i afinant, curs a curs, en les necessitats específiques derivades dels currículums vigents i d'aquelles que es van implantant. Per tot això, transitòriament, cal establir mesures que tendeixin a facilitar la mobilitat voluntària del professorat i evitar, tant com es pugui, els desplaçaments dels professors provocats per les modificacions de les plantilles del centres docents. Aquestes mesures es regularan per un decret que establirà els procediments necessaris per a l'adscripció dels mestres a les vacants del primer cicle d'ESO, per a la readscripció dels mestres a les vacants de centres d'ensenyament infantil i primari, la regulació provisional dels requisits d'especialització i també la suspensió transitòria de la pèrdua definitiva de destinació durant el període de transició.

En aquesta etapa, 12-16, conflueixen canvis importants, com són la incorporació de les franges d'edat 12-13 anys a l'ensenyament secundari, la permanència de tots els alumnes en el centre, com a mínim, fins als 16 anys, la idea de cicle per damunt del nivell i l'establiment d'un currículum obert que es pugui adaptar amb més facilitat a les necessitats

individuals dels alumnes.

Tots aquests canvis impliquen la consideració d'una sèrie d'aspectes en relació als professionals que s'hagin de fer càrrec de la docència d'aquesta etapa, com són: la formació, l'estructura organitzativa del centre, l'estabilitat dels equips docents i el suport extern de professionals qualificats.

La LOGSE considera la formació permanent del professorat com un dret i una obligació del professorat, així com una responsabilitat de les administracions educatives. És, des d'aquest punt de vista, com cal entendre la permanent adaptació del professorat a la renovació que requereix el caràcter can-viant, diversificat i complex de l'educació del futur.

D'altra banda, els centres han d'impulsar estructures que potenciïn i facilitin el treball en equip i que els permetin afrontar amb garanties les dificultats que planteja la flexibilitat del nou sistema educatiu. La diversitat a l'aula és una de les dificultats més temudes pels professionals.

Amb la col·laboració de tots es podrà arribar a concrecions en relació a la diversificació dels dispositius de comunicació entre el professor, alumne i el grup, a la diversificació de mètodes pedagògics i d'aprenentatge. Es constata un cert pessimisme del professorat quant a l'aplicació de la reforma, i una certa problemàtica en relació a la incorporació dels professors d'EGB a l'ESO. Per uns, aquesta incorporació pot ser molt profitosa, atès que els professors d'EGB tenen un coneixement més exhaustiu dels alumnes de 12-13 anys i, en la seva formació inicial, un dels objectius principals és "com ensenyar", per tant en els aspectes didàctics i metodològics són especialistes. Per uns altres, es mostra preocupació per saber exactament quins seran els problemes d'adaptació d'aquests professionals en els centres educatius d'aquesta etapa, en la qual també exerciran altres col·lectius docents, caracteritzats per ser especialistes, així mateix, però de matèria.

És per tot això que cada vegada hi ha més unanimitat, entre els experts, a considerar que cal un nou perfil professional per impartir la docència en el tram 12-16. Es necessita un professional amb capacitat d'organitzar els aprenentatges, de treballar en equip, de tenir iniciativa, amb un coneixement suficient de l'àrea, amb capacitat de relacionar matèries afins i, a la vegada, un professional que sàpiga motivar els seus alumnes, facilitar la participació d'alumnes i pares, transmetre entusiasme, és a dir, un professional amb la capacitat de formar i educar i, amb la flexibilitat suficient, per adaptar-se a les necessitats derivades de l'organització del centre i de la docència a l'aula.